

J. LÅG (Ed.):

Chemical Data As a Basis of Geomedical Investigations

(The Norwegian Academy of Science and Letters, 1996)

A Nemzetközi Talajtani Társaság SG Munkacsoportja a Norvég Tudományos Akadémiával együtt rendszeresen tart értekezleteket a geomedicina és a talajtan kapcsolódó területeiről és problémáiról.

J. LÅG professzor, a Munkacsoport elnöke, rendszeresen szerkeszt és ad ki könyveket az egyes tudományos rendezvények anyagából, felölelve ezek nemzetközi vonatkozásait és a rendezvényen elhangzott főbb előadások és a vita anyagait.

A legújabb kiadvány tartalmazza az 1995 novemberében és decemberében megrendezett "Növényi, állati és emberi szövetek kémiai összetétele, mint a geomedicina kutatási alapja" című nemzetközi rendezvény anyagát.

A jelen kiadvány, amely a tizedik könyv a fent említett rendezvények anyagát tartalmazók sorában, szintén széles nemzetközi részvételt tesz tanúságot és jelentős új eredményekről ad számot.

A bevezető tanulmány, amely J. LÅG munkája, a geomedicina kérdései, valamint a biológiai szövetek vegyi összetétele közötti összefüggésekről ad képet. Ebben a tanulmányban a kémiai elemzések módszerét, valamint a mikrobiológiai vizsgálatokat, továbbá a növényi, állati és emberi szövetek sajátos analitikai módszereit ismerteti a szerző.

A bevezető tanulmányt követő dolgozatok főként az egészségügyi kérdések geokémiai vonatkozásait vizsgálják különböző szempontokból, így például E.

JELLUM és munkatársai a Norvég Rákkutató Társaság keretén belül a Janus serum bank környezeti vonatkozásait tették vizsgálat tárgyává, különös tekintettel azok rákkeltő hatásaira. J. AASETH az emberi egészség és a környezet szeléntartalma közötti összefüggésekről, míg B. BOLVIKEN a nehézfémek toxikus egészségügyi hatásairól közöl dolgozatot, utóbbi különös figyelmet fordít a nehézfémek növényekre gyakorolt hatásaira. G. FOSSE és munkatársai a tejfogak környezeti vonatkozásaival, míg R. EIDE a higanynak a fogakra gyakorolt befolyásával foglalkozott. E. BJERTNESS és munkatársai pedig hasonló hatást vizsgáltak az alumínium vonatkozásában.

Igen érdekes dolgozat jelent meg J. DECKERS és munkatársai tollából, melyben a különböző talajterképeknek a felhasználásával foglalkoznak az agrokémiai anyagok szállításával és ezek egészségügyi vonatkozásaival kapcsolatban.

E. STEINNES a nehézfémeknek a vadgazdálkodásra gyakorolt hatását írja le, elkülönítve a természeti és antropogén hatásokat.

A. VITAK és munkatársai a nehézfémek és az emberi egészségre hatással bíró fémek elterjedését vizsgálták Észak-Norvégiában, míg T. SIVERTSEN és T. WIE a norvégiai juhpopulációban fellépő réz- és réz-molibdén hatásokkal foglalkoznak, melyek számos esetben a toxikus szintet felülműlják. Hasonló kérdést vizsgált a

kobalt vonatkozásában M. J. ULVUND és M. PESTALOZZI dolgozata.

I. AASEN, a Norvég Egyetem munkatársa, a növényelemezés és trágyázás jól ismert és sokat vitatott kérdéseit tárgyalja kapcsolatban a geomedicinával, míg BAL RAM SINGH a növények és talajok nyomelemtartalmának antropogén befolyásait vizsgálja Észak-Indiában.

A kötet záródolgozata a norvég szigetek környéki vizekben képződő toxinok környezeti és egészségügyi vonatkozásaiival foglalkozik.

A könyv, amely meglehetősen heterogén, de minden esetben korszerű és a geomedicina problémáival szorosan összefüggő tanulmányokból áll méltán sorakozik fel a LAG professzor által szerkesztett kiadványok közé és hasznos olvasmányul szolgál a legkülönbözőbb szakterületek képviselőin túl az általános egészségügyi és környezetvédelmi feladatok megoldására is a döntéshozóknak, igazgatási és politikai intézményeknek és szervezeteknek.

Érkezett: 1996. június 30.

SZABOLCS ISTVÁN
MTA Talajtani és Agrokémiai
Kutató Intézete, Budapest